

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำกับบรรยากาศองค์การของโรงเรียนเอกชน
ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการเรียนการสอน

นางสาวเพ็ญสิริ อุดมผล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2546

ISBN 974-17-5671-2

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE RELATIONSHIPS BETWEEN LEADER BEHAVIORS AND
THE ORGANIZATIONAL CLIMATE OF THE PRIVATE SCHOOLS
USING ENGLISH AS MEDIUM OF INSTRUCTION

Miss Pensiri Udomphol

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Educational Administration

Department of Educational Administration

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2003

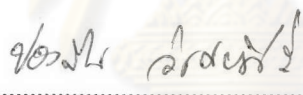
ISBN 974-17-5671-2

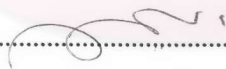
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำกับบรรยากาศองค์การของโรงเรียน
เอกชนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการเรียนการสอน
โดย นางสาวเพ็ญศิริ อุดมผล
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณิชุนิภา คุปรัตน์

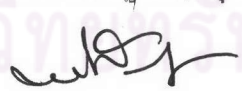
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ สิ้นลารัตน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. ปองสิน วิเศษศิริ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณิชุนิภา คุปรัตน์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ เอกชัย กี่สุขพันธ์)

ศูนย์วิทยานิพนธ์พยาบาล
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เพื่อยุติริ อุดมผล : ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำกับบรรยากาศองค์การของ
โรงเรียนเอกชนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการเรียนการสอน (THE RELATIONSHIPS
BETWEEN LEADER BEHAVIORS AND THE ORGANIZATIONAL CLIMATE
OF THE PRIVATE SCHOOLS USING ENGLISH AS MEDIUM OF INSTRUCTION)
อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฉัฐนิภา คุปรัตน์, 160 หน้า.
ISBN 974-17-5671-2

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน บรรยากาศ
องค์การของโรงเรียน และความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน
กับบรรยากาศองค์การของโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการเรียนการสอน สังกัดสำนัก
บริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยประกอบด้วยผู้บริหาร จำนวน 47 คน และครู
จำนวน 367 คน จากโรงเรียนเอกชนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการเรียนการสอน จำนวน 47
โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารและครู เกี่ยวกับ
พฤติกรรมผู้นำและบรรยากาศองค์การ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ
ค่าเฉลี่ย ค่าคะแนนที่ ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ และค่าไค - สแควร์

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีพฤติกรรมผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม 14 โรงเรียน แบบ
มุ่งความสำเร็จของงาน 10 โรงเรียน แบบสั่งการ 9 โรงเรียน และแบบสนับสนุน 8 โรงเรียน ส่วน
บรรยากาศองค์การของโรงเรียนเป็นแบบปิด 12 โรงเรียน แบบควบคุม 10 โรงเรียน แบบเปิด 7
โรงเรียน และแบบอิสระ แบบสนิทสนมและแบบรวบอำนาจ แบบละ 4 โรงเรียน

เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำกับบรรยากาศองค์การของโรงเรียนเอกชน
ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการเรียนการสอน พบว่า พฤติกรรมผู้นำมีความสัมพันธ์กับบรรยากาศ
องค์การของโรงเรียน

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2546

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

##4583747427 : MAJOR : EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEY WORD : LEADER BEHAVIORS/ ORGANIZATIONAL CLIMATE/

PRIVATE SCHOOLS

PENSIRI UDOMPHOL : THE RELATIONSHIPS BETWEEN LEADER BEHAVIORS AND THE ORGANIZATIONAL CLIMATE OF THE PRIVATE SCHOOLS USING ENGLISH AS MEDIUM OF INSTRUCTION. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. NATNIPA COOPARAT, Ph.D. 160 pp. ISBN 974-17-5671-2

The purposes of this research were to study the leader behaviors of school administrators , school organizational climate and the relationship between leader behaviors and the organizational climate of the school using english as medium of instruction , Organizational Private Education Committee.

The study population and sample who answered the questionnaires consisted of 47 school administrators and 367 teachers from the private school using english as medium of instruction 47 schools. Research instruments were questionnaires for school administrators and teachers about leader behaviors and organizational climate. Statistics applied for data analysis were frequency, percentage, mean, t-scores, correlation coefficient and chi-square.

The results of this research indicated that school administrators have leader behavior of 14 schools were participative leadership, 10 were achievement-oriented leadership, 9 were directive leadership and 8 were supportive leadership. While the organizational climate of 12 school were closed climate, 10 were controlled climate, 7 were open climate and 4 were autonomous, familiar and paternal climate.

It was found that there was a relationship between leader behaviors and the organizational climate of the private schools using english as medium of instruction.

Department Educational Administration
Field of study Educational Administration
Academic year 2003

Student's signature.....*Pensiri Udomphol*.....
Advisor's signature.....*N. Cooparat*.....
Co-advisor's signature.....-.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับความกรุณาอย่างยิ่งของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณัฐนิภา คุปรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้กรุณาให้แนวคิด คำปรึกษาและข้อชี้แนะในขั้นตอนของการดำเนินการวิจัยจนสำเร็จลุล่วง ผู้วิจัยซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร. ปองสิน วิเศษศิริ ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ เอกชัย กี่สุขพันธ์ กรรมการ และคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความเมตตาส่งเสริมและประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอแสดงความขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ รองศาสตราจารย์ ดร. อมรชัย ตันติเมธ อาจารย์ ดร. ปองสิน วิเศษศิริ นายกมล บุญประเสริฐ และนายประกาศิต ยังกง ที่ได้กรุณาสละเวลาเพื่อการแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารและคณะครูอาจารย์ในโรงเรียน สังกัด สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

ท้ายที่สุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณบุพการีผู้เป็นที่รักยิ่ง ซึ่งให้การสนับสนุนในทุกความสะดวกตลอดชีวิตการศึกษา โดยเฉพาะกำลังใจที่ให้ด้วยความรักและความเข้าใจ ส่งเสริมให้ลูกได้ประสบความสำเร็จตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา นอกจากนี้ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ และน้องๆ ทุกคนที่มีส่วนช่วยให้งานวิจัยนี้สำเร็จไปได้ด้วยดี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญรูปภาพ.....	ฉ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ของการวิจัย.....	8
วิธีดำเนินการวิจัย.....	8
ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิจัย.....	9
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำ.....	10
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับบรรยากาศองค์การ.....	31
แนวคิดพฤติกรรมผู้นำกับบรรยากาศองค์การ.....	52
แนวคิดการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษ เป็นสื่อการเรียนการสอน.....	55
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	58
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	61
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	61
สมมติฐานของการวิจัย.....	61
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	61
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	64

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	65
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	66
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการเรียนการสอน.....	70
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการเรียนการสอน จากพฤติกรรมผู้นำ 4 แบบ.....	72
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การของโรงเรียน ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการเรียนการสอน.....	86
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำ ของผู้บริหาร โรงเรียนกับบรรยากาศองค์การของโรงเรียน ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการเรียนการสอน.....	105
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	114
สรุปผลการวิจัย.....	114
อภิปรายผล.....	120
ข้อเสนอแนะ.....	124
รายการอ้างอิง.....	125
ภาคผนวก.....	130
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....	131
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	133
ภาคผนวก ค ตารางแสดงค่าสถิติ.....	141
ภาคผนวก ง เครื่องมือในการวิจัย.....	149
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	160

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	ลักษณะบรรยากาศองค์การ 4 ระบบ จำแนกตามมิติบรรยากาศองค์การ.....45
2	ลักษณะบรรยากาศองค์การและองค์ประกอบบรรยากาศองค์การ.....46
3	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำแนกตามโรงเรียน62
4	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน จำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง.....66
5	ค่าคะแนนที่ใช้คำนวณหาคะแนนบ่งชี้บรรยากาศองค์การ.....67
6	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์ ในการทำงานและวุฒิทางการศึกษา.....70
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำแบบสั่งการ.....73
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำแบบสนับสนุน.....75
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม.....78
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จของงาน.....80
11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารทั้ง 4 แบบ.....83
12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับที่เกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการเรียนการสอน.....84
13	พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการเรียนการสอน จำนวน 41 โรงเรียน.....85
14	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูเกี่ยวกับองค์ประกอบบรรยากาศองค์การ มิติขาดความสามัคคี.....87
15	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูเกี่ยวกับองค์ประกอบบรรยากาศองค์การ มิติอุปสรรค.....89
16	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูเกี่ยวกับองค์ประกอบบรรยากาศองค์การ มิติขวัญ.....91
17	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูเกี่ยวกับองค์ประกอบบรรยากาศองค์การ มิติมิตรสัมพันธ์.....93

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
18	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูเกี่ยวกับองค์ประกอบบรรยากาศองค์การ มิติทางเห็น.....95
19	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูเกี่ยวกับองค์ประกอบบรรยากาศองค์การ มิติมุ่งผลงาน.....97
20	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูเกี่ยวกับองค์ประกอบบรรยากาศองค์การ มิติเป็นแบบอย่าง.....99
21	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูเกี่ยวกับองค์ประกอบบรรยากาศองค์การ มิติกรุณาปราณี.....101
22	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูเกี่ยวกับองค์ประกอบบรรยากาศองค์การ ทั้ง 8 มิติ.....102
23	บรรยากาศองค์การของโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการเรียนการสอน จำนวน 47 โรงเรียน.....104
24	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน กับองค์ประกอบบรรยากาศองค์การภาพรวม.....106
25	บรรยากาศองค์การของโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน.....109
26	บรรยากาศองค์การของโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามพฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งงานและพฤติกรรมผู้นำแบบมุ่ง ความสัมพันธ์ของผู้บริหาร โรงเรียน.....112
27	ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน กับองค์ประกอบบรรยากาศองค์การของโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็น สื่อการเรียนการสอน.....113
28	คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมผู้นำของ โรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการเรียน การสอนทั้ง 4 แบบ จำแนกตามโรงเรียน.....142
29	คะแนนบ่งชี้บรรยากาศองค์การของโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการเรียน การสอน จำแนกตามโรงเรียน.....144
30	ค่าคะแนนที ขององค์ประกอบบรรยากาศองค์การทั้ง 8 มิติ จำแนกตามโรงเรียน.....146

สารบัญรูปภาพ

รูปภาพที่		หน้า
1	พฤติกรรมต่อเนื่องของผู้นำระหว่างอัตตาริปไตยกับประชาริปไตย.....	13
2	แบบพฤติกรรมผู้นำจากการศึกษาของมหาวิทยาลัยไอไฮโอ.....	15
3	แบบพฤติกรรมผู้นำตามแนว Managerial Grid.....	18
4	เปรียบเทียบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบบรรยากาศองค์การ.....	39

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย